

Β΄ κλίση (Declinatio secunda)

Η δεύτερη κλίση περιέχει **αρσενικά** και **θηλυκά** που λήγουν σε:

-**us**, π.χ. dolus, dominus

-**er**, π.χ. puer, ager

καθώς και **ουδέτερα** που λήγουν σε: -**um**, π.χ. donum.

Dolus = ο δόλος **Donum = το δώρο**

	Singularis	
	Αρσενικό	Ουδέτερο
Nom.	dol- us	don- um
Gen.	dol- i	don- i
Dat.	dol- o	don- o
Acc.	dol- um	don- um
Voc.	dol- e	don- um
Abl.	dol- o	don- o
Pluralis		
Nom.	dol- i	don- a
Gen.	dol- orum	don- orum
Dat.	dol- is	don- is
Acc.	dol- os	don- a
Voc.	dol- i	don- a
Abl.	dol- is	don- is

☞ Όπως το **dolus** κλίνονται και τα **dominus** = κύριος, **pöpylus** = λαός, **numërus** = αριθμός, **nuntius** = άγγελος, κ.ά.

☞ Επίσης τα **θηλυκά** δευτερόκλιτα σε -**us**: τέτοια είναι τα **ονόματα των δέντρων**, όπως: **malus** = μηλιά, **ficus** = συκιά, **pirus** = αχλαδιά, **pöpylus** = λεύκα. Ακόμη τα ονόματα **alvus** = κοιλιά, **humus** = γη, **vannus** = λικμός σιταριού και τα θηλυκά που η λατινική τα πήρε από την ελληνική, π.χ. **methödu** = μέθοδος, **Aegyptus** = Αίγυπτος, κ.ά.τ.

☞ Όπως το **donum** κλίνονται τα **bellum** = πόλεμος, **proelium** = μάχη, **scutum** = ασπίδα, **pericülu** = κίνδυνος, **oppidum** = πόλη, **templum** = ναός κ.λπ.

☞ Ακόμη τρία ουδέτερα που λήγουν σε -us, το **vulgus** ή **volgus** = όχλος, (που σπανιότατα έχει αιτιατική αρσενικού γένους volgum), το **virus** = δηλητήριο και το **pelägu** = πέλαγος. Από αυτά τα **volgus** και **virus** απαντούν μόνο στον ενικό αριθμό, ενώ του **pelägu** ο πληθυντικός είναι pelagë.

☞ Είναι αρκετά τα αρσενικά της δεύτερης κλίσης που λήγουν σε **-er**, όπως **puer**, **ager**, κτλ. Αρχικά και τα ονόματα αυτά είχαν την κατάληξη **-us** (puer-us, όπως numer-us, agr-us κτλ.), αλλά την κατάληξη αυτή την απέβαλαν, όπως και την κατάληξη της κλητικής του ενικού **-e**.

Από τα ονόματα αυτά όσα μπροστά από το **-r-** του θέματος έχουν σύμφωνο (π.χ. agr-, libr-, κτλ.), ύστερα από την αποβολή των καταλήξεων **-us** και **-e** ανέπτυξαν μπροστά από το **-r-** ένα **-e-** βραχύ. (Έτσι προήλθε από το agr- το ager, από το libr- το liber, κτλ.). Στις άλλες πτώσεις τα ονόματα που λήγουν σε **-er** κλίνονται όπως ακριβώς και όσα λήγουν σε **-us**.

Ager = ο αγρός

Puer = το παιδί

	Singularis	
	Αρσενικό	Ουδέτερο
Nom.	ager	puer
Gen.	agr-i	puer-i
Dat.	agr-o	puer-o
Acc.	agr-um	puer-um
Voc.	ager	puer
Abl.	agr-o	puer-o
Pluralis		
Nom.	agr-i	puer-i
Gen.	agr-orum	puer-orum
Dat.	agr-is	puer-is
Acc.	agr-os	puer-os
Voc.	agr-i	puer-i
Abl.	agr-is	puer-is

☞ Όπως το **puer** κλίνονται τα: **gener** = γαμπρός, **socer** = πεθερός, **vesper** = εσπέρα, **libĕri** = τα τέκνα (μόνο στον πληθυντικό) και το μοναδικό όνομα σε **-ir**, **vir** = άντρας.

☞ Όπως το **ager** κλίνονται τα: **liber** = βιβλίο, **caper** = τράγος, **culter** = μαχαίρι, **faber** = σιδηρουργός, κ.λπ.

Vir = ο άνδρας

	Singularis	Pluralis
Nom.	vir	vir-i
Gen.	vir-i	vir-orum
Dat.	vir-o	vir-is
Acc.	vir-um	vir-os
Voc.	vir	vir-i
Abl.	vir-o	vir-is

Σημείωση: Όμοια μεταβολή παθαίνουν κανονικά στην ονομαστική και κλητική του ενικού όταν χρησιμοποιούνται και στη λατινική γλώσσα, τα υπερδισύλλαβα ελληνικά δευτερόκλιτα κύρια ονόματα που τελειώνουν σε -ρος, π.χ. Alexander = Αλέξανδρος (αντί Alexandr-us), Antipäter = Αντίπατρος (αντί Antipatr-us). Αλλά Codrus = Κόδρος. Μερικά απ' αυτά διαφορούνται π.χ. Cassandrus και Cassander = Κάσσανδρος, Euandrus και Euander = Εύανδρος.

	Singularis
Nom.	Euandrus/ Euander
Gen.	Euandri
Dat.	Euandro
Acc.	Euandrum
Voc.	Euander
Abl.	Euandro

Ανωμαλίες μερικών δευτερόκλιτων ονομάτων.

arxaia-latinika.gr

1) Το όνομα **Deus** = θεός:

α') δεν έχει εύχρηστη την κλητική του ενικού (**dee**): αντί γι' αυτή οι ποιητές χρησιμοποιούν την κλητική του ονόματος *dīvus* (= θεός) **dive**, ενώ οι μεταγενέστεροι Λατίνοι την ονομαστική ενικού **deus** (= ω θεέ):

β') σ' όλες τις πτώσεις του πληθυντικού εκτός από την αιτιατική, έχει διπλούς και τριπλούς τύπους και σχηματίζεται ως εξής:

	Singularis	Pluralis
Nom.	deus	dei/ dii/ di
Gen.	dei	deorum/ deum
Dat.	deo	deis/ diis/ dis
Acc.	deum	deos
Voc.	dee/ dive/ deus	dei/ dii/ di
Abl.	deo	deis/ diis/ dis

2) Τα υπερδυσύλλαβα ονόματα σε **-ius** και **-ium** στη γενική του ενικού πολλές φορές συναιρούν το τελικό **-ii** σε **-i** και τονίζονται, ύστερα από τη συναίρεση, στην παραλήγουσα, έστω και αν αυτή είναι βραχεία.

π.χ. Vergilius → Vergilii και Vergili, officium → officii και offici κτλ.

Τα κύρια ονόματα σε **-ius**, γνήσια Λατινικά, όπως **Vergilius**, **Marius**, **Tullius** και το προσηγορικό **filius** (=γιος), σχηματίζουν την κλητική του ενικού σε **-i** αντί **-ie** (με συναίρεση του ie σε i): Tulli = Τύλλιε, mi fili = παιδί μου.

Vergilius = ο Βιργίλιος

	Singularis
Nom.	Vergilius
Gen.	Vergilii/ Vergili
Dat.	Vergilio
Acc.	Vergilium
Voc.	Vergili
Abl.	Vergiliio

Officium = αξίωμα

	Singularis	Pluralis
Nom.	officium	officia
Gen.	officii/ offici	officium
Dat.	officio	officiis
Acc.	officium	officia
Voc.	officium	officia
Abl.	officio	officiis

Filius = ο γιος

	Singularis	Pluralis
Nom.	filius	filii
Gen.	filii/ fili	filiorum
Dat.	filio	filiiis
Acc.	filium	filios
Voc.	fili	filii
Abl.	filio	filiiis

Ficus (Θ) = το σύκο

	Singularis	Pluralis
Nom.	ficus	fici/ ficus
Gen.	fici/ ficus	ficorum
Dat.	fico	ficis
Acc.	ficum	ficos/ ficus
Voc.	ficus	fici/ ficus
Abl.	fico/ ficu	ficis

Sestertius = σηστέριος

	Singularis	Pluralis
Nom.	sestertius	sestertii
Gen.	sestertii	sestertium/ sestertiorum
Dat.	sestertio	sestertiis
Acc.	sestertium	sestertios
Voc.	sestertie	sestertii
Abl.	sestertio	sestertiis

Κλίση αρχαιοκλιτών ονομάτων

Perseus = Περσέας

	Singularis
Nom.	Perseus
Gen.	Persei/ Perseos
Dat.	Perseo/ Persei
Acc.	Perseum/ Persea/ Perseon
Voc.	Perseu
Abl.	Perseo

Cepheus = Κηφέας

	Singularis
Nom.	Cepheus
Gen.	Cephei/ Cepheos
Dat.	Cepheo/ Cephei
Acc.	Cepheum/ Cephea/ Cepheon
Voc.	Cepheu
Abl.	Cepheo